

Драма Лесі Українки «Лісова пісня», її фольклорно-міфологічна основа

За жанром «Лісова пісня» — **драма-феєрія**.

Драматична поема — невелика віршована п'єса, у якій зливаються драматичне й ліричне розкриття теми, увага зосереджена на розкритті ідейного конфлікту в моментах його найближчого загострення.

Феєрія — театральна чи циркова вистава, побудована на фантастично-казковому сюжеті.

Особливості драми-феєрії:

- дійові особи: міфічні або фантастичні істоти;
- відбуваються надзвичайні події;
- фантастично-казковий сюжет;
- театральний ефект із безліччю театральних трюків.

Основу драматичної поеми становить ідейний конфлікт між її героями.

Написання «Лісової пісні» пов'язане з так званим грузинським періодом у житті Лесі Українки.

У квітні 1911 року після лікування в Єгипті вона приїхала до Києва, а вже 2 червня була в Кутаїсі, де працював її чоловік Климент Квітка. Уперше про Мавку Леся почула у селі Жабориці. Так сама вона розказує в одному з листів до матері, пояснюючи джерела твору:

«Мені здається, що я просто згадала наші ліси та затужила за ними. А то ще я й здавна тую Мавку «в умі держала», ще аж із того часу, як ти в Жабориці мені щось про мавок розказувала, як ми йшли якимсь лісом із маленькими, але дуже рясними деревами. Потім я в Колодяжному в місячну ніч бігала самотою в ліс (ви того ніхто не знали) і там ждала, щоб мені привиділася Мавка...

Видно, вже треба було мені її колись написати, а тепер чомусь прийшов «слухний час» — я й сама не збагну чому. Зчарував мене сей образ на весь вік».

Усі міфологічні образи тексту створені уявою наших предків, які вважали, що все довкола заселене істотами. Вони живуть за своїми законами, їхній світ гармонійний, не спотворений прагненням до матеріальної вигоди. Письменниця трансформує образи, надає їм голосів.

Авторка зізналася, що писала «Лісову пісню» влітку, недовго, 10–12 днів, мала при цьому «непереможний настрій», а після була хвора і досить довго приходила до тями.

Уперше драму надруковано **1912 року** в журналі **«Літературно-науковий вісник»**.

З авторськими додатками і поправками цей твір видано повторно **у 1914 році**. Додатки охоплювали народні волинські мелодії, що сама письменниця і підібрала, а також типи та краєвиди Полісся.

Драма складається з **прологу й трьох дій**, кожна з яких співвідноситься з різними порами року.

Весна — пробудження природи й початок кохання Мавки і Лукаша; пізнє літо — зав'язка конфлікту і перипетії кохання: хвилювання Мавки, зрада Лукаша, поява любовного трикутника Лукаш–Мавка–Килина; пізня осінь — час вмирання почуттів Лукаша, боротьба пристрастей, чарівні перетворення та очищення.

У пролозі ми опиняємося серед краси весняного старого волинського лісу, знайомимося з лісовими істотами: Русалкою, Водяником, «Тим, що греблі рве».

У лісі з'являються дядько Лев і його небіж Лукаш, який грає на сопілці; від зимового сну прокидається не лише природа, а й Мавка, лісова красуня. Уже в першій зустрічі відчувається різниця між героями: для Лукаша все в лісі мертве, для Мавки — живе; люди обирають собі пару на віки — кохання лісових істот швидкоплинне. Та попри все Мавка та Лукаш закохуються і стають парою.

У другій дії — пізнє літо. Мавка живе в Лукаша, але матері Лукашевій не подобається отака невістка, вона називає її «відьомським кодлом», ні до чого не придатною нечупарою. Гру сина на сопілці даремно — згаяним часом.

Мавці таке життя видається чужим і незрозумілим, кохання Лукаша в'яне, Мавка для нього стає чужою.

На поле приходять матір Лукаша й вдова Килина. Молодиця і хлопець добре працюють у парі й навіть заграють одне з одним. Вони разом обідають, а потім Лукаш проводить Килину додому.

На Мавку люди не звертають уваги. Вона розуміє, що їй не місце в цьому світі, й хоче повернутися до лісового царства.

Лукаш каже, що хоче засилати старостів до Килини, його вибір спонукає Мавку кинутися в обійми «Того, що в скалі сидить».

Третя дія — пізня осінь. Лісовик наказав перетворити Лукаша на воулаку. Мати й Килина, з якою одружився Лукаш, постійно сваряться й бідніють. Із підземелля Мавка чує жалібне виття коханого про допомогу, прощає його й силою чарівного слова повертає йому людську подобу.

Блукаючи біля хати Лукаша, Мавка зустрічає Килину, яка своїми словами закликає її, і Мавка перетворюється на вербу, з якої хлопчик Килини вирізує сопілку. Килина хоче зрубати вербу, але Перелесник рятує її — запалює дерево, відтак згорає й хата. Килина просить чоловіка повернутися до села. Приходить загублена Доля, що вказує на сопілку. Лукаш дав Мавці душу, але позбавив її тіла. Та вона не журиться за тілом, її кохання тепер вічне.

Саме останній монолог Мавки, де вона звертається до Лукаша, стає кульмінацією дії.

Лукаш починає грати. Налітає завірюха, а коли відступає, то видно Лукаша, що сидить сам під березою зі щасливим усміхом, а на голову йому падає сніг.

Враження від казкового чару волинської природи Леся Українка зберегла з дитячих років до зрілого віку, коли міфологічні образи знайшли втілення у драмі-феєрії «Лісова пісня».

В основі історії — казковий сюжет про кохання людини і лісової істоти та філософський конфлікт — невідповідність високого покликання людини умовам її буденності.